

2.4 Komparativ metode

Vi bruger komparativ metode til at sammenligne forskellige undersøgelser eller cases, og derved opnå større forståelse for casen eller populationen.

Målet med den komparative metode er at finde de ligheder og forskelle, der forklarer bestemte forhold i de cases/undersøgelser, vi sammenligner. Det metodiske består i, at vi systematisk anvender et samfundsfagligt begrebsapparat i sammenligningen af samfundsforhold: Det kan være undersøgelser af lande, byer, organisationer, økonomiske fænomener osv.

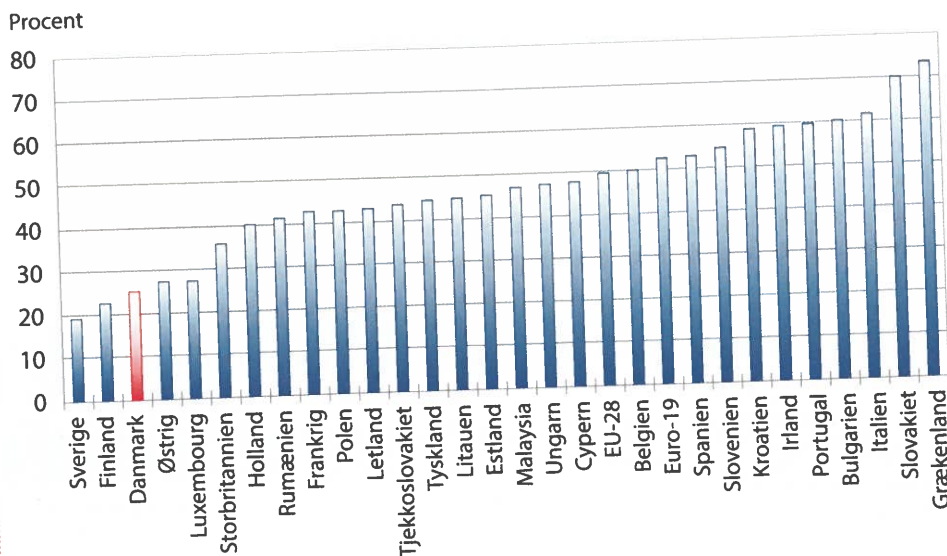
Når vi vælger den komparative metode, bruger vi flere andre undersøgelser af kvalitativ og/eller kvantitativ art. Det gør vi for at få ny viden og indsigt og for at undgå fejl.

	Fordele	Ulemper
Komparativ metode	<ul style="list-style-type: none"> • Ny viden og ny indsigt • Større forståelse for det, vi undersøger • Billig og ikke særlig tidskrævende • Osv. 	<ul style="list-style-type: none"> • Oftest afhængig af andres undersøgelser • Svært at finde cases/undersøgelser, der er sammenlignelige og dermed ligner tilstrækkelig eller er tilstrækkeligt forskellige

Tabel 2.8

Komparativ metode.

Eksempelboks til Komparativ metode

Figur 2.7

Andel langtidsledige

Erik Bjørsted: Den danske langtidsledighed blandt Europas laveste. AE – Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, ae.dk, 9. maj 2015.

I Danmark har vi været gode til at holde langtidsledigheden på et relativt lavt niveau, når vi sammenligner os med andre lande. I figuren herunder har Danmark den tredje laveste andel af langtidsledige. Tyskland har fx en langt højere andel af langtidsledige, som man kan se i figuren.

Grunden til at langtidsledigheden er så lav i Danmark er på grund af det velfungerende danske arbejdsmarked, som er meget fleksibelt, da det er lettere for virksomhederne at hyre og fyre folk, end det er i mange andre lande. Virksomhederne bliver derfor mere risikovillige, når de opretter nye stillinger.

Årsagerne til vi i Danmark har en lav jobbeskyttelse er, at vi har et godt sikkerhedsnet som fundament for de ledige. På samme tid skal de ledige leve op til de skrappe krav om at stå til rådighed.

Ups!

- Man bruger en falsk sammenhæng.

Vigtigt begreb til Komparativ metode

Komparativ metode

Videnskabelig metode hvor man finder de ligheder og forskelle, der forklarer bestemte forhold i de cases/undersøgelser, man sammenligner.

2.4.1 Most similar eller most different

Et "most similar-design" eller et "most different-design" er to typer af metodedesigns, som tilbyder en systematisk tilgang til at finde ligheder og forskelle, når vi anvender komparativ metode.

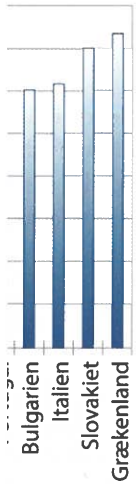
"Most similar" bruger vi, når vi ønsker at finde forskelle, hvor "most different" er, når vi ser efter ligheder.

Most similar

Most similar betyder på dansk "mest ens". Hvis vi fx skal sammenligne udlændingepolitikken (den afhængige variabel) i to lande, så skal landene på alle andre variable (egenskaber) være så ens som muligt, de skal altså være "mest ens" – undtagen på netop det område vi søger at sammenligne.

At Etiopien og Danmark ikke har ens udlændingepolitik overrasker ikke, fordi landene er i meget forskellige situationer m.v. Men at Sverige og Danmark har helt forskellige politikker på dette område kan overraske, og her kan vi bruge komparativ most similar metoder.

Altså: Jo mere de cases og undersøgelser vi sammenligner ligner hinanden, jo større er muligheden for at finde forklaringer på de forskelligheder, der er.

Ik, 9. maj 2015.

niveau, når
redje laveste
je, som man

lfungerende
nhederne at
derfor mere

ckerhedsnet
øpe krav om

	Danmark	Sverige
Variable (egenskaber)	A	A
	B	B
	C	C
Uafhængig variabel (Udlændingepolitikken)	E	F
Afhængig variabel (udfald)	X	Y

Tabel 2.9
 Eksempel på most similar-design: Udlændingepolitik i Danmark og Sverige.

I tabellen kan man se, at de to variable E og F påvirker den afhængige variabel, da de bestemmer udfaldet X og Y. Det betyder altså, at hvis den uafhængige variabel E er tilstede, vil den afhængige variabel blive X, hvorimod den vil blive Y, hvis den uafhængige variabel er F.

I forhold til det konkrete eksempel kan forskellene i udlændingepolitikken (den uafhængige variabel) forklares ud fra, at de borgerlige partier i Danmark i højere grad end i Sverige har forsøgt at mobilisere vælgerne omkring en stram udlændingepolitik.

Afhængig versus uafhængig variabel

Den uafhængige variabel påvirker den afhængige variabel eller selve udfaldet. Vi kan fx bruge udtalelsen: "Demokrati findes kun i kapitalistiske samfund".

Afhængig variabel: Demokrati

Uafhængig variabel: Kapitalistiske samfund

Most different

Når vi derimod ønsker at finde forklaringer på ligheder, bruger vi designet, "most different".

Et eksempel kan være to familier, hvor børnene i begge tilfælde har fået en høj uddannelse med meget fine karakterer (Den afhængige variabel). Den ene familie har været stærkt belastet af stofmisbrug og kriminalitet (egenskaber), mens den anden har sikret børnene en opvækst uden disse risikofaktorer.

Nu vil vi så undersøge, om der alligevel var lighedspunkter i de to familier, som kunne forklare børnenes uddannelsesmæssige succes.

Variable (egenskaber)		
Den uafhængige variabel		
Den afhængige variabel		

Tabel 2.10
 Eksempel på most different-design

I tabellen ovenfor kan man se, at de to variable E og F påvirker den afhængige variabel, da de bestemmer udfaldet X og Y. Det betyder altså, at hvis den uafhængige variabel E er tilstede, vil den afhængige variabel blive X, hvorimod den vil blive Y, hvis den uafhængige variabel er F.

På samme måde kan forskellene i udlændingepolitikken (den uafhængige variabel) forklares ud fra, at de borgerlige partier i Danmark i højere grad end i Sverige har forsøgt at mobilisere vælgerne omkring en stram udlændingepolitik.

Jo større kontrollerede forskellene er, desto større er sandsynligheden for at finde forklaringer på ligheder.

Uafhængig variabel

- M
- M
- S
- e

Vigtige begreber

Den afhængige variabel

Den uafhængige variabel

Sverige
A
B
C
F
Y

vel, da de bestem-
r tilstede, vil den
ariabel er F.

(den uafhængige
end i Sverige har

aldet. Vi kan fx

"most different".

n høj uddannelse
været stærkt bela-
et børnene en op-

r, som kunne for-

	Familie 1	Familie 2
Variable (egenskaber)	A	G
	C	D
	F	B
Den uafhængige variabel	X	X
Den afhængige variabel (udfald)	Z	Z

Tabel 2.10

Eksempel på most different-design: To familier med forskellige egenskaber, men med ens udfald.

I tabellen ovenfor er alle egenskaber forskellige, men den uafhængige og den afhængige variabel er ens. De forskellige egenskaber betyder altså ikke noget for udfaldet. Til gengæld viser det sig, at børnene i begge tilfælde har haft positive relationer til deres lærere i folkeskolen, der har fungeret som rollemodeller i forhold til at vælge uddannelsesvejen til (den uafhængige variabel X).

På samme måde kan vi forsøge at finde nye veje til øget økonomisk vækst, ved at sammenligne meget forskellige lande, der kun har det til fælles, at de har haft en høj vækst i en periode.

Jo større kontrast, der er mellem de sammenlignelige cases/undersøgelser, jo bedre er muligheden for at finde nye og overraskende forklaringsmuligheder.

Ups!

- Man har svært ved at finde relevante variable (egenskaber).
- Man har svært ved at få fat på relevant data på de cases, man vil undersøge.
- Selvom man kan finde en statistisk sammenhæng, er det ikke sikkert, der er en kausal sammenhæng.

Vigtige begreber til Most similar eller most different

Den afhængige variabel

Den variabel som påvirkes af den uafhængige variabel.

Den uafhængige variabel

Den variabel som påvirker en anden variabel.

Most different-design

Most different betyder mest forskelligt. Most different-designet bruges til at finde og forklare ligheder i nogle cases der er meget forskellige. Det er et metodedesign til komparativ metode.

Most similar-design

Most similar betyder mest ens. Most similar-designet bruges til at finde og forklare forskelle i nogle cases der ellers er meget ens. Det er et metodedesign til komparativ metode.

Variabel

Egenskaber ved enhederne, som kan variere og påvirke hinanden – fx uddannelsesniveau og holdning til et bestemt emne.

Ma
ve
Nå
be
gø
ve

Når r
todis
eller
teori

